Vriezenveen, 3 december 2025
Per mail verstuurd

Aan het college en de gemeenteraad van de gemeente Twenterand

Betreft: *Inspraakreactie op de Kadernotie Toegang en Lokale teams*

Geachte leden van de gemeenteraad,
Geachte leden van het college van burgemeester en wethouders,

In de laatste weken van november zijn er diverse inspraakavonden door u georganiseerd ten behoeve van de “Kadernotitie toegang en lokaal sociaal team”. Namens Stichting Avedan Maatschappelijk Werk, Stichting Evenmens, Stichting Mee Samen en Stichting ZorgSaam Twenterand willen we u graag laten weten dat we de hoofdlijn die in deze kadernotitie is verwoord van harte ondersteunen. Deze hoofdlijn vatten wij samen als een sterke beweging van ziekte en (geïndiceerde) zorg naar gezondheid en gedrag, waarbij er een grote rol wordt toebedacht aan iedereen die actief is in de sociale basis en met een nadruk op de inwoners en de samenredzaamheid die zij organiseren. Onze jarenlange betrokkenheid in de gemeente Twenterand bij het versterken van de sociale basis voor uw inwoners hopen we als samenwerkende partijen in de toekomst voort te mogen zetten. Uw Kadernotitie hebben we daarom met veel belangstelling tot ons genomen.

We zijn per mail uitgenodigd voor de vier inspraakavonden en zijn daar ook aanwezig geweest met delegaties van onze organisaties. We hebben vanuit onze betrokkenheid en onze expertise diverse vragen gesteld, opmerkingen geplaatst en onze inzichten meegegeven. Deze brief dient ter aanvulling en ter nadere ondersteuning van hetgeen wij reeds mondeling hebben ingebracht.

Proces

Op 8 december wordt uw raad bijgepraat over de kadernotitie in een besloten raadssessie. Eind december neemt het college een besluit en leidt dan - in principe – de Kadernotitie inclusief de reactienota op de inspraak door naar de gemeenteraad. De bedoeling is dat de raad eind januari besluit.

Een zeer wezenlijk en impactvol besluit, omdat het mede de grondslag vormt voor een omvangrijke en kostbare aanbesteding voor in ieder geval bijna alle welzijnsactiviteiten die nu nog middels subsidie worden gefinancierd. Vanwege de impact hiervan op uw inwoners, onze medewerkers en onze organisaties hebben wij de Kadernotitie met meer dan normale belangstelling gelezen.

Terecht wordt in de inleiding van de notitie gesteld dat de in de notitie opgenomen kaders zodanig kaderstellend zijn, dat ze een raadsbesluit vragen. De vastgestelde kaders vormen dan voor het college het raamwerk waarbinnen ze verder kan handelen.

Vraag 1:
Bij de inspraakbijeenkomsten is verwezen naar onderzoeken (o.a. van de kwartiermaker) van de gemeente op grond waarvan de gemeente stelt dat zij een goed beeld heeft van wat leeft onder de inwoners en wat zij belangrijk vinden ten aanzien van de toegang tot het sociaal domein en de samenwerking tussen de gemeente en het voorveld.

1a Zijn deze onderzoeken van de gemeente openbaar en bijvoorbeeld al gedeeld met de raad?
1b Welke inwoners en hoeveel inwoners waren betrokken bij de onderzoeken?
1c Welke professionals die actief zijn in de kernen zijn betrokken als informatiebron en zo ja, hoe?

Impact
Er gaat veel veranderen in Twenterand. De beweging naar een gemeente waar samenredzaamheid het uitgangspunt vormt, kunnen wij zoals we ook al in onze inleiding aangaven vanuit het perspectief van welzijn van harte onderschrijven.

Belangrijk is dat in de Kadernota wordt vastgelegd dat de gemeente met één partner zal gaan samenwerken, daar waar er nu vele partijen actief zijn. Dat roept allereerst de vraag op of het nu inzichtelijk is welke activiteiten straks allemaal door één partner (moeten) worden verricht. Het heeft mogelijk ook als consequentie dat inwoners vertrouwde gezichten verliezen als hun hulpverlener of aanspreekpunt.

Vraag 2
Bij het raadsbesluit in april is een matrix/overzicht gepubliceerd met een verdeling van activiteiten die voortaan op basis van subsidie of inkoop worden gefinancierd.

2a Hoe verhoudt zich deze lijst tot de kadernotitie Toegang en Lokaal Team?

De reden van deze vraag is dat tijdens de informatieavonden hierover op zijn minst onduidelijkheid is ontstaan. Bij de inspraakbijeenkomsten is de indruk gewekt, dat alle partijen die actief zijn in het voorveld/sociale basis - dus ook de partijen die door u gesubsidieerd blijven worden - (ook) onder de ene contractpartner zouden komen te vallen en daarmee dus worden betrokken bij de aanbesteding.

2b Indien er een (scherpe) scheiding blijft tussen inkoop en subsidies en de gemeente de subsidies blijft verstrekken, leidt dit tot de vraag hoe de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten zich dan verhoudt tot de rol van de te contracteren partij en de sturingsmogelijkheden van deze partij op integrale inzet ten behoeve van de sociale basis?

Vraag 3
De gemeente heeft in de inspraakbijeenkomsten aangeven dat het voorveld circa 40 partijen en organisaties bevat die zij functioneel wil verbinden aan de voorgenomen ontwikkelingen.

Hoe ziet de gemeente de financiering van deze organisaties, welke deels ook vrijwilligersorganisaties zijn die met een zeer beperkt aantal professionals worden ondersteund, dan wel op levensbeschouwelijke gronden participeren in de samenleving.

3a Gaat de financiering van deze organisaties ook tot de verantwoordelijkheid/regie van de beoogde nieuwe contractpartner behoren?

Meermalen is van ambtelijke zijde enthousiasme uitgesproken over de mogelijke inzet van een dorpsondersteuner.

3b Waar positioneert u een dergelijke functie in uw kader en wat is de verwachte rol?

Vraag 4
De samenwerkende partijen in het voorveld ervaren nog weinig houvast bij de planning die u wilt hanteren voor het Europese aanbestedingsproces. Gelet op de impact van deze aanbesteding op de betrokken organisaties, onze medewerkers maar bovenal uw inwoners hechten wij zeer aan een zorgvuldig proces.

4 Ervaart uw college en uw de raad dit comfort wel en kunt u al meer zeggen over uw planning?

Vraag 5
Een Europese aanbesteding zoals deze wordt beoogd (o.a. t.a.v. het aanbesteden van welzijnsactiviteiten) vraagt om een helder kader en een visie op de samenstelling en taken van een lokaal team, waaruit heldere beoordelingscriteria voor de aanbesteding voorvloeien. Deze moeten onzes inziens op voorhand bekend zijn, zodat een objectieve en onafhankelijke beoordeling kan plaatsvinden tussen partijen die inschrijven. Deze beoordelingscriteria vloeien voort uit de kaders welke door de raad wordt vastgesteld. Het moet voor partijen helder zijn waarop wordt ingeschreven.

5 Bent u dat met ons eens?

Implementatie kaders van het Richtinggevend Kader (RK)

In de Kadernotitie wordt de inhoud van het Richtinggevend Kader (RK) toegang, opgesteld door de VNG, door de gemeente omarmd. Dat geldt met name voor de zeven kenmerken waar een lokaal team aan moet voldoen. Het omarmen van deze kenmerken is onzes inziens voor een kaderstellende nota van uw kant nog mager. Het RK vraagt onzes inziens juist van de gemeente met een visie invulling te geven aan deze kenmerken. Deze visie ontbreekt nu. Het kan onzes inziens niet zo zijn dat in een Europese aanbesteding aan partijen wordt gevraagd hier invulling aan te geven: bij een Europese aanbesteding moet u immers heel precies zijn in wat u vraagt, om ook een vergelijkbare beoordeling te kunnen uitvoeren. Dit roept de volgende vragen op:

Vraag 6

6a Bent u het met ons eens dat de kenmerken die de VNG aangeeft een lokale vertaalslag behoeven? Zo ja, zie vraag 6b, zo nee, waarom niet?

6b Bent u met ons eens dat een dergelijke vertaalslag door de gemeenteraad in de Kadernotitie moet worden gemaakt? Zo ja, zie vraag 6c; zo nee, zie vraag 6d

6c Welke aanvullingen heeft u gedaan n.a.v. de inspraak alvorens de raad besluit en welke inspraak is daarop mogelijk?

6d Gaat het college in plaats van de raad nog nadere kaders stellen en op welke manier kan daar dan inspraak op plaatsvinden?

DOE-kracht bij de gemeenschap

U beoogt een grote verschuiving naar actieve gemeenschappen: van DOOR de gemeenschappen en niet MET en VOOR. Het is onzes inziens van belang hierbij de huidige situatie in beeld te hebben: wat vraagt dit van inwoners en zijn inwoners bereid tijd en verantwoordelijkheid hiervoor te nemen.? En op welk niveau worden inwoners hierbij in uw beeld ondersteund? Zien inwoners dit plan inderdaad als oplossing van hun probleem? Is dit voldoende getoetst?

Vraag 7

7a Waar ligt de grens tussen DOOR versus MET en VOOR?

7b Wat is de nulmeting van DOE-kracht. De gemeente wil de DOE-versterken, maar vanuit welke uitgangspositie vindt deze versterking plaats?

De uitwerking van de gewenste DOE modus en de verbinding met de toegang behoeft wat ons betreft nadere toelichting.

Vraag 8

8 Wat verwacht men van de DOE modus, hoe wordt die in uw ogen georganiseerd?

Bij een laagdrempelige vorm van Toegang hebben de gemeenschappen toegang tot specialistische ondersteuning. Ook deze specialistische ondersteuning wordt DOOR de gemeenschap ingezet. Hoe werkt dit? Kan de voetbalvereniging specialistische hulp inzetten voor een jongere? Zonder medeweten van de jongere of zijn ouders? Of kan de voetbalvereniging professioneel advies vragen hoe om te gaan met bepaalde problematiek en hoe ver rijkt de 'taak' van de gemeenschap?

Vraag 9

9a Wat is de visie op de Kracht van de buurten en welke visie op de Sociale Basis hanteert de gemeente?

9b Hoe verhoudt zich dit (bijvoorbeeld) tot privacy en 'eigen regie' van de inwoner die het betreft?

9c Wordt er voldoende rekening gehouden met de DRAAGkracht van mantelzorgers? Zijn zij in staat om meer DOE-kracht te laten zien? Op welke ondersteuning kunnen zij rekenen als ze het niet redden?

Vraag 10
Uit het definitief concept Programma Wonen, Zorg en Welzijn blijkt uit demografische ontwikkelingen, dat het aantal inwoners van Twenterand gestaag afneemt, waarbij de absolute aantallen en tevens het relatief aandeel ouderen juist toeneemt. Met de veroudering neemt - realistisch gezien - de ondersteuningsbehoefte toe in combinatie met de beleidsmatig keuze dat ouderen langer thuis blijven wonen. Dit betekent een relatieve en absolute afname van het aantal inwoners dat de samenkracht (lees DOE-kracht) kan leveren en een grotere groep die gebruik zal maken van deze samenkracht.

10a Hoe ziet de gemeente deze demografische ontwikkeling in relatie tot de beleidsmatige keuze voor DOOR de inwoners in plaats van MET en VOOR inwoners ondersteund door professionals?
10b Wordt het KIT van toepassing op de aanbesteding (Kwaliteits- en integriteitsinstrument Twente)?

Gefaseerde aanpak

U stelt een gefaseerde aanpak voor om tot een integraal sociaal/Lokaal team te komen:

Fase 1 optimaal samenwerken vanuit huidige situatie
Fase 2 alle diensten binnen de sociale basis worden door één integraal team aangeboden. Gemeente is opdrachtgever
Fase 3 gemeente wordt deelnemer in het team
Fase 4 gezamenlijk doorontwikkelen

Vraag 11
Een belangrijke opgave lijkt te zitten bij de afstemming tussen de partijen in het voorveld/de sociale basis en de mensen die indiceren bij de gemeente. In uw notitie spreekt u uit dat de gemeente gaat deelnemen in het team: daar ligt onzes inziens dan een belangrijke inhoudelijke afweging aan ten grondslag.

11a Welke inhoudelijke afweging heeft u voor het laten deelnemen van de gemeente in het Lokaal team?
11b Waarom wordt er vanuit de kennelijke wenselijkheid voor gekozen om de gemeente pas in fase 3 te laten deelnemen in het team?
11c We begrepen tijdens één van de inspraakavonden dat interne overwegingen binnen de gemeente een belangrijk argument zijn hiervoor. Klopt dat?

Vraag 12
Ten aanzien van fase 2
12a Wat zijn in uw optiek alle diensten binnen de sociale basis? Waar hebben we het dan over?
12b Welke diensten zitten er dan in een voorliggend lokaal team?

12c Kunt u de positie van bv. de onafhankelijke clientondersteuning en het schoolmaatschappelijk werk duiden? Beide komen nu in uw infographic niet voor.

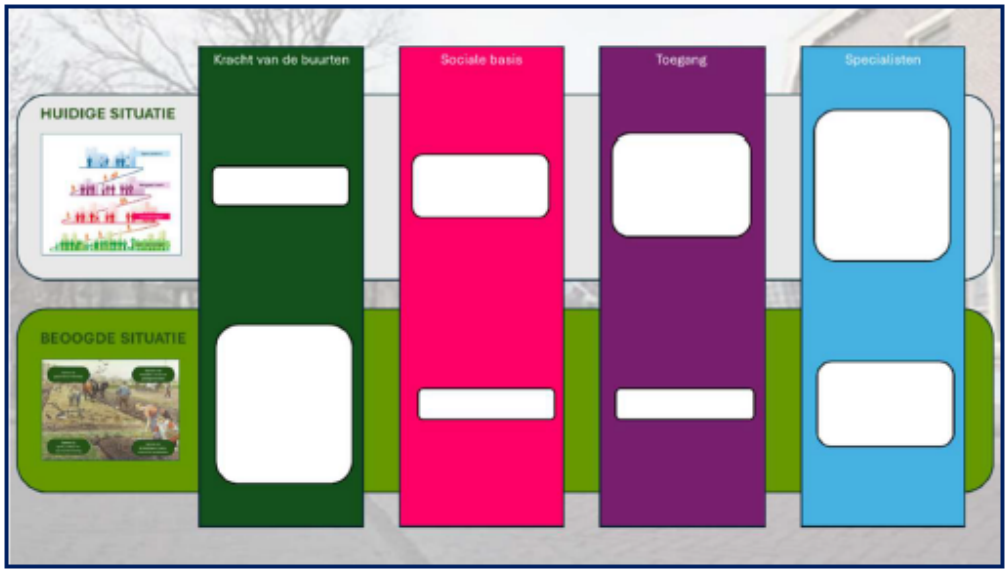

Vraag 13
Op pagina 11 van de kadernotitie is bovenstaand plaatje opgenomen. Tijdens de informatiebijeenkomst werd duidelijk dat de witte blokken de financiële middelen vertegenwoordigen. Hieruit valt af te leiden dat in de nieuwe situatie de middelen voor Specialisten min of meer wordt gehalveerd, de middelen voor Toegang met 2/3 worden verminderd, de middelen voor de Sociale Basis wordt gehalveerd en de middelen voor de Kracht van de buurten worden vervierdubbeld of vervijfvoudigd. Tegelijkertijd lijkt het erop dat het totaal beschikbaar budget lager ligt dan in de huidige situatie, terwijl de gemeente ook aangeeft dat er geen sprake van een bezuiniging is.

13 Hoe ziet uw raad dit?

Vraag 14
Tijdens de inspraakbijeenkomsten gaf de gemeente op veel inhoudelijke vragen over de samenstelling van een Lokaal team meermaals aan dat het aan de aanbieder is om hieraan invulling te geven, dit betrof zelfs de deelname van de gemeente in de verschillende fases.

14a Dit roept de vraag op, die ook eerder is gesteld in het kader bij de aansluiting op het Richtinggevend Kader, welke kaders stelt de raad voor de ontwikkeling van de Toegang en het Lokaal Team, in combinatie met het beëindigen van de meeste subsidies voor welzijnsdiensten en de aangekondigde aanbesteding van de welzijnsdiensten.

14b Hoe ziet de raad de ‘regie’ op de inzet van en vanuit het lokaal team in relatie tot de verantwoordelijkheid voor het aanbieden van het brede pakket van welzijnsdiensten.

14c Is de aanbesteding van het Lokaal Team ook de aanbesteding voor de welzijnsdiensten?

Vraag 15
Hoe ziet de raad de wens tot integraliteit en één aanbieder t.a.v. Toegang en Lokaal Team in relatie tot het separaat aanbestede Jongerenwerk waarvoor op 5 december 2025 een kort geding dient.

15a Kan de raad garanderen dat er een onafhankelijke en objectieve aanbesteding plaatsvindt voor Toegang en Lokaal Team, nadat er een gunning heeft plaatsgevonden t.a.v. het jongerenwerk?
15b Wat is de verwachting van de raad t.a.v. de gecontracteerde partijen m.b.t. integraliteit, wanneer de beide aanbestedingen leiden tot verschillende contractpartners?
15c Is de raad het eens met het gegeven dat de gemeente een eventueel gegunde partij t.a.v. het jongerenwerk geen bevoordeelde positie kan gunnen in een Europese aanbesteding van Toegang en Lokaal Team.

Vraag 16
Hoe ziet de gemeente het zakelijke partnerschap in al deze ontwikkelingen? De belangrijkste reden voor uw raad om over te gaan van de bestaande subsidierelaties naar een inkooprelatie, is sturing op een resultaatsverplichting.

16 Welke resultaten formuleert u om op te gaan sturen? Hoe zijn die kenbaar vanuit de kadernotitie Toegang?

Afrondend

Wij hopen met onze inspraakreactie op voorhand een goede inhoudelijke bijdrage te hebben geleverd aan uw kadernotitie Toegang en Lokaal Team, waarbij we ook altijd bereid zijn tot een mondelinge toelichting. Wij hopen van harte dat het u sterkt in een goed beleidsmatig kader waarop een aanbesteding kan plaatsvinden die leidt tot een versterking van het voorveld/de sociale basis in de gemeente Twenterand.

Met de meeste hoogachting,

Mirjam Diderich, directeur Stichting Evenmens
Mariska ten Heuw, directeur-bestuurder Stichting Avedan Maatschappelijk Werk
Melanie Leegwater, regiomanager Stichting MEE Samen
Samantha Keijser, directeur-bestuurder Stichting ZorgSaam Twenterand

Contactgegevens: Stadionlaan 60, 7606 JZ Almelo, email: info@avedan.nl.